

Literatuur

Vrijheid, autonomie & emancipatie

- Achterhuis, H., (1988), *Het rijk van de schaarste: Van Thomas Hobbes tot Michel Foucault*, Baarn: Ambo
- Annan, N., (1980), *Introduction*, in: Berlin 1980a
- Bachrach P., en M. Baratz (1962), The two faces of power, *American Political Science Review* 56
- Barber, B.R., (1975), Forced to be free: An illiberal defence of liberty, in: *Freedom, anarchy and the revolution*, New York: Praeger
- Barber, B.R., (1984), *Strong democracy: Participatory politics for a New Age*, Berkley: University of California Press
- Barber, B.R., (1988), *The conquest of politics: Liberal philosophy in democratic times*, Princeton: Princeton University Press
- Barnes, S.H., M. Kaase et al. (1979), *Political Action: Mass participation in five Western democracies*, Beverly Hills: Sage
- Bay, Ch., (1958), *The structure of freedom*, Stanford (Cal.): Stanford University Press
- Beatty, J., (1979), Book review: Bergmann 1970, *Harvard Educational Review* 49, 3
- Benn, S.I., (1975), Freedom, autonomy and the concept of a person, *Proceedings of the Aristotelian Society* 76
- Benn, S.I., and W.L. Weinstein (1971), Being free to act, and being a free man, *Mind* 80
- Benson, J., (1983), Who is the autonomous man?, *Philosophy* 58
- Benson, P., (1991), Autonomy and oppressive socialization, *Social Theory and Practice* 17, 3: 385-408
- Benton, T., (1981), 'Objective' interests and the sociology of power, *Sociology* 15, 2
- Benton, T., (1982), Realism, power and objective interests, in: Graham (red.), *Contemporary political philosophy*, Radical studies, Cambridge: Cambridge University Press
- Bergmann, F., (1977), *On being free*, Notre Dame (Indiana): University of Notre Dame Press
- Berlin, I., (1950), Political ideas in the twentieth century, in: *Four essays on liberty*, Oxford: Oxford University Press, 1984
- Berlin, I., (1953), Historical inevitability, in: *Four essays on liberty*, ibid.
- Berlin, I., (1954), Alexander Herzen, in: *Russian thinkers*, Londen: The Hogart Press, 1978

- Berlin, I., (1955), Herzen and Bakunin on individual liberty, in: *Russian thinkers*, ibid.
- Berlin, I., (1956), Equality, in: *Concepts & categories: Philosophical essays*, Oxford: Oxford University Press, 1980
- Berlin, I., (1958), Two concepts of liberty, in: *Four essays on liberty*, ibid.
- Berlin, I., (1959), John Stuart Mill and the ends of life, in: *Four essays on liberty*, ibid.
- Berlin, I., (1962), The purpose of philosophy, in: *Concepts & categories*, ibid.
- Berlin, I., (1962), Does political theory still exist?, in: *Concepts & categories*, ibid.
- Berlin, I., (1964), From hope and fear set free, in: *Concepts & categories*, ibid.
- Berlin, I., (1969), Introduction, in: *Four essays on liberty*, ibid.
- Berlin, I., (1972), The bent twig: on the rise of nationalism, in: *The crooked timber of humanity: Chapters in the history of ideas*, Londen: John Murray, 1990
- Berlin, I., (1973), The counter-enlightenment, in: *Against the current: Essays in the history of ideas*, Oxford: Oxford University Press, 1981
- Berlin, I., (1974), The divorce between the sciences and the humanities, in: *Against the current*, ibid.
- Berlin, I., (1978), Nationalism, past neglect and present power, in: *Against the current*, ibid.
- Berlin, I., (1979), An introduction to philosophy, in: B. Magee, *Men of ideas*, New York: the Viking Press, 1979
- Berlin, I., (1980a), *Personal impressions*, New York: The Viking Press
- Berlin, I., (1980b), Wijsbegeerte, geschiedenis, vrijheid, in: F. Boenders, *Sprekend gedacht*, Bussum: Het Wereldvenster
- Berlin, I., (1983), Reply to Robert Kocis: Toward a coherent theory of human development: beyond Sir Isaiah Berlin's vision of human nature, *Political Studies* 31
- Berlin, I., (1988), On the pursuit of the ideal, in: *The crooked timber of humanity: Chapters in the history of ideas*, ibid
- Berlin, I., (1990), *The crooked timber of humanity, Chapters in the history of ideas*, Londen: John Murray
- Berlin, I., (1991), en R. Jahanbegloo, *Conversations with Isaiah Berlin*, Londen: Peter Halban, 1992
- Bernstein, M., (1983), Socialization and autonomy, *Mind* 92
- Bernstein, R.J., (1976), *The restructuring of social and political theory*, Londen: Methuen, 1979
- Bettelheim, B., (1960), *The informed heart: Autonomy in a mass age*, New York: The Free Press of Glencoe
- Blokland, H.T., (1988a), Boekbespreking: Young, 1986, *Acta Politica* 23, 2
- Blokland, H.T., (1989), Vrijheid en gelijkheid: De inzichten van Richard Norman, *Socialisme & Democratie* 46, 7/8
- Blokland, H.T., (1990a), Vrijheid, emancipatie en cultuurpolitiek, *Maatstaf* 38, 4
- Blokland, H.T., (1991a), *Vrijheid, autonomie, emancipatie: Een politieke filosofische en cultuurpolitieke beschouwing* (diss.), Delft: Eburon
- Blokland, H.T., (1991b), Waardeloze macht en interventiewetenschap (beschouwing over: Van Doorn, 1988), *Socialisme & Democratie* 48, 7/8

- Blokland, H.T., (1992a), Een politieke theorie over kunst en economie in de verzorgingsstaat, in: D. Diels (red.), *Schoonheid, smaak en welbehagen: Opstellen over kunst en culturele politiek*, Antwerpen: Dedalus, 1992
- Blokland, H.T., (1993a), Planning in Dutch cultural policy: An attempt at mixed-scanning, *Acta Politica* 28, 2
- Blokland, H.T., (1993b), Sociaaldemocratische politiek en cultuur in een marktliberaal tijdperk, in: P. Kalma en H. van Dulken (red.), *Sociaal-democratie, kunst, politiek: Beschouwingen over een sociaal-democratisch kunstbeleid*, Amsterdam: Wiardi Beckman Stichting/Boekmanstichting
- Blokland, H.T., (1993c), Een goed gesprek met Sir Isaiah Berlin (Bespreking van: Jahanbegloo, 1992), *Beleid & Maatschappij* 20, 6
- Blokland, H.T., (1994), De arbeid, de vrije tijd en het Goede leven: Een alternatief perspectief op de huidige economische ontwikkelingen en vooruitzichten, in druk
- Blokland, H.T., (1994), Charles Taylor over individualisme, politiek en de onvermijdelijkheid van de moraal, *Acta Politica* 29, 4
- Blokland, H.T., (1995), De arbeid, de vrije tijd en het Goede leven; een alternatief perspectief op de huidige economische ontwikkelingen en vooruitzichten, in: N. Jacquemin (red.), *De verstomming van het kritische denken*, Brussel: VUB-Press, 1995
- Bloom, A., (1987), *The closing of the American mind*, New York: Simon & Schuster
- Bluhm, W.T., (1978), *Theories of the political system: Classics of political thought and modern political analysis*, Englewood Cliffs (N.J.): Prentice-Hall
- Bradshaw, A., (1976), A critique of Steven Lukes' *Power: A radical view*, *Sociology* 10
- Brecht, A., (1959), *Political theory: The foundations of twentieth-century political thought*, Princeton (N.J.): Princeton University Press
- Camus, A., (1942), *De Pest* (vertaling Willy Corsari), Amsterdam: De Bezige Bij, 1984
- Carling, A., (1988), Liberty, equality, community, *New Left Review*, 171
- Carter, R., (1977), Justifying paternalism, *Canadian Journal of Philosophy* 7, 1
- Cohen, G.A., (1978), Robert Nozick and Wilt Chamberlain: How patterns preserve liberty, in: J. Arthur en W.H. Shaw (red.), *Justice and economic distribution*, Englewood Cliffs (N.J.): Prentice-Hall
- Cohen, G.A., (1979), Capitalism, freedom and the proletariat, in: A. Ryan (red.), *The idea of freedom: Essays in honour of Isaiah Berlin*, Oxford: Oxford University Press
- Cohen, G.A., (1982), The structure of proletarian unfreedom, *Philosophy and Public Affairs* 12, 1
- Cohen, M., (1960), Berlin and the liberal tradition, *The Philosophical Quarterly* 10, 40
- Connolly, W.E., (1972), On 'interests' in politics, *Politics and Society* 2
- Connolly, W.E., (1974), Theoretical self-consciousness, in: W.E. Connolly en G. Gordon (red.), *Social structure and political theory*, Lexington (Mass.): Heath
- Cooper, D.E., (1983), The free man, in: A.P. Griffiths (red.), *Of liberty*, ibid.
- Crenson, M.A., (1971), *The un-politics of air pollution: A study of non-decisionmaking in the cities*, Baltimore/Londen: The Johns Hopkins Press

- Crick, B., (1967), Freedom as politics, in: Laslett en Runciman (red.), *Philosophy, politics and society*, 3rd series, Oxford: Basil Blackwell
- Christman, J., (1991), Liberalism and individual positive freedom, *Ethics* 101, 2
- Crocker, L., (1980), *Positive liberty: An essay in normative political philosophy*, 's-Gravenhage: Martinus Nijhoff
- Crosland, A., (1956/63), *The future of socialism*, Londen: Jonathan Cape, 1985
- Dahl, R.A., (1956), *A preface to democratic theory*, Chicago/Londen: The University Press of Chicago
- Dahl, R.A., (1958), A critique of the ruling elite model, *American Political Science Review* 53
- Dahl, R.A., (1982), *Dilemma's of pluralist democracy: Autonomy versus control*, New Haven/Londen: Yale University Press
- Dahl, R.A., (1985), *A preface to economic democracy*, Berkeley/Los Angeles: University of California Press
- Dahl, R.A., en Ch.E. Lindblom (1953), *Politics, economics and welfare: Planning and politico-economic systems resolved into basic social progresses*, Chicago: Chicago University Press
- Day, J.P., (1983), Individual liberty, in: A.P. Griffiths (red.), *On liberty*, ibid.
- Diels, D., (red.), (1992), *Schoonheid, smaak en welbehagen: Opstellen over kunst en cultu-rele politiek*, Antwerpen: Dedalus
- Doorn, J.A.A. van, (1988), *Rede en macht*, Den Haag: VUGA
- Dostojewski, F., (1864), *Herinneringen uit het ondergrondse* (vertaling S. van Praag), Ede: Veen, 1979
- Dostojewski, F., (1880), *De gebroeders Karamazow* (vertaling Marko Fondse), Utrecht: Veen, 1988
- Dryzek, J.S., (1990), *Discursive democracy: Politics, policy and political science*, Cambridge: Cambridge University Press
- Dutschke, R., (1980), *Mein langer Marsch: Reden, Schriften und Tagebücher aus zwanzig Jahren*, Hamburg: Rowohlt
- Dworkin, G., (1970), Acting freely, *Noûs*, 4
- Dworkin, G., (1971), Paternalism, in: R.A. Wasserstrom (red.), *Morality and the law*, Belmont, 1971
- Dworkin, G., (1978), Moral autonomy, in: H.T. Engelhardt Jr en D. Callahan (red.), *Morals, science and sociality: The foundations of ethics and its relationship to science*, dl. 3, New York: The Hastings Center
- Dworkin, G., (1981), The concept of autonomy, *Grazer Philosophische Studien* 12/13
- Dworkin, G., (1982), Is more choice better than less? in: P.A. French (red.), *Mid-west Studies in Philosophy* 7, Minneapolis: University of Minnesota Press
- Dworkin, G., (1983), Paternalism: Some second thoughts, in: R. Sartorius (red.), *Paternalism*, Minneapolis: University of Minnesota Press
- Dworkin, G., (1988), *The theory and practice of autonomy*, Cambridge: Cambridge University Press
- Elster, J., (1982), Sour grapes – utilitarianism and the genesis of wants, in: A. Sen en B. Williams (red.), *Utilitarianism and beyond*, Cambridge: Cambridge University Press

- Elster, J., (1986), *Rational choice*, Oxford: Basil Blackwell, Introduction
- Etzioni, A., (1968), *The active society: A theory of societal and political processes*, New York: Free Press
- Feinberg, J., (1971), Legal paternalism, *Canadian Journal of Philosophy* 1
- Feinberg, J., (1973), The idea of a free man, in: F. Doyle (red.), *Educational judgments*, Londen
- Feinberg, J., (1973), Harmless immoralities and offensive nuisances, in: Care en Trelogan (red.), *Issues in law and morality*, Cleveland
- Feinberg, J., (1983), Noncoercive exploitation, in: R. Sartorius (red.), *Paternalism*, Minneapolis: University of Minnesota Press
- Feinberg, J., (1986), *The moral limits of the criminal law*, dl. 3: Harm to self, New York/Oxford: Oxford University Press
- Flathman, R.E., (1987), *The philosophy and politics of freedom*, Chicago: University of Chicago Press
- Frankfurt, H.G., (1971), Freedom of the will and the concept of a person, *The Journal of Philosophy* 68, 1
- Fromm, E., (1941), *Escape from freedom*, New York: Rhinehart
- Gallie, W.B., (1956), Essentially contested concepts, *Proceedings of the Aristotelian Society* 57
- Gardner, P., (1983), Liberty and compulsory education, in: A.P. Griffiths (red.), *Of liberty*, ibid.
- Gellner, E., (1992), *Postmodernism, reason and religion*, Londen/New York: Routledge
- Glotz, P., (1992), *Die Linke nach dem Sieg des Westens*, Stuttgart: Deutsche Verlags-Anstalt
- Goodin, R.E., (1982), *Political theory and public policy*, Chicago: The University of Chicago Press
- Goodin, R.E., (1988), *Reasons for welfare: The political theory of the welfare state*, Princeton: Princeton University Press
- Gorz, A., (1980), *Afscheid van het proletariaat (Adieu au prolétariat: Au delà du socialisme)*, vert. M. Roelofs, Amsterdam: Van Gennep
- Gorz, A., (1989), *Critique of economic reason (Métamorphoses du travail, quête du sens)* (Galilée 1988), vert. Handyside & Turner, Londen/New York: Verso
- Gray, J.N., (1977), On the contestability of social and political concepts, *Political Theory* 5, 3
- Gray, J.N., (1984), On negative and positive liberty, in: Pelczynski en Gray (red.), *Conceptions of liberty in political philosophy*, Londen: The Athlone Press
- Gray, J.N., (1988), Against Cohen on proletarian unfreedom, *Social Philosophy & Policy* 6, 1
- Griffiths, A.P., (red.), (1983), *Of liberty*, Royal Institute of Philosophy Lecture Series: 15, Supplement to Philosophy 1983, Cambridge: Cambridge University Press
- Grushin, B.A., (1988), The possibility and prospects of freedom: Ten polemical questions and answers (Vozmozhnost' i perspektivy svobody), *Soviet Sociology, A Journal of Translations* 28 (1989), 2

- Gutmann, A., (1982), What's the use of going to school? The problem of education in utilitarianism and rights theories, in: A. Sen en B. Williams (red.), *Utilitarianism and beyond*, Cambridge: Cambridge University Press
- Hart, H.L.A., (1963), *Law, liberty and morality*, Stanford: Stanford University Press
- Hausheer, R., (1983), Berlin and the emergence of liberal pluralism, in: *European Liberty, Four essays on the occasion of the 25th anniversary of the Erasmus Prize Foundation*, 's-Gravenhage: Martinus Nijhoff
- Hayek, F.A., (1944), *The road to serfdom*, Chicago: University of Chicago Press
- Hayek, F.A., (1946), *Individualism: True and false*, Dublin: University Press
- Held, D., (1987), *Models of democracy*, Cambridge: Polity Press
- Hodson, J.D., (1977), The principle of paternalism, *American Philosophical Quarterly* 14, 1
- Huxley, A., (1932), *Brave new world*, Londen: Granada, 1978
- Isaac, J., (1982), On Benton's 'Objective interests and the sociology of power': A critique, *Sociology* 16, 3
- Jahnbegloo, R., (1991), *Conversations with Isaiah Berlin*, Londen: Peter Halban, 1992
- Kadt, J. de, (1939), *Het fascisme en de nieuwe vrijheid*, Amsterdam: G.A. Van Oorschot, 1980
- Kalma, P., (1982), *De Illusie van de 'Democratische Staat': Kanttekeningen bij het sociaal-democratisch staats- en democratiebegrip*, Deventer: Kluwer/WBS
- Kalma, P., (1988), *Het socialisme op sterk water: Veertien stellingen*, Deventer: Van Loghum Slaterus/WBS
- Kaufman, A.S., (1962), Professor Berlin on 'negative freedom', *Political Studies* 71, 282
- Kinneging, A.A.M., (1988), *Liberalisme: Een speurtocht naar de filosofische grondslagen*, 's-Gravenhage: Prof.Mr. B.M. Teldersstichting, Geschrift 65
- Kleinig, J., (1983), *Paternalism*, Manchester: Manchester University Press
- Kocis, R.A., (1980), Reason, development, and the conflicts of human ends: Sir Isaiah Berlin's vision of politics, *The American Political Science Review* 74
- Kocis, R.A., (1983), Toward a coherent theory of human moral development: Beyond Sir Isaiah Berlin's vision of human nature, *Political Studies* 31
- Kuflik, A., (1980), The inalienability of autonomy, *Philosophy & Public Affairs* 10
- Kurer, O., (1989), John Stuart Mill on government intervention, *History of Political Thought* 10, 3
- Kymlicka, W., (1989), *Liberalism, community and culture*, Oxford: Clarendon Press
- Larmore, Ch., (1991), Book review: Ch. Taylor (1989), *Sources of the self*, *Ethics* 102, 1: 158-62
- Lehning, P.B., (1986), *Politieke orde en Rawlsiaanse rechtvaardigheid* (diss.), Delft: EBURON
- Lichtman, R., (1969), The facade of equality in liberal democratic theory, *Inquiry*, 12
- Lindblom, C.E., (1959), The science of muddling through, *Public Administration Review* 19
- Lindblom, C.E., (1965), *The intelligence of democracy: Decision making through mutual adjustment*, New York: Free Press

- Lindblom, C.E., (1982), Another state of mind, *American Political Science Review* 76
- Lindley, R., (1986), *Autonomy*, Londen: MacMillan
- Lively, J., (1975), *Democracy*, Oxford: Basil Blackwell
- Lively, J., (1983), Paternalism, in: A.P. Griffiths (red.), *Of liberty*, ibid.
- Lowe, C., (1985), Cohen and Lukes on rights and powers, *Political Studies* 33
- Lukes, S., (1967), Alienation and anomie, in: Laslett en Runciman (red.), *Philosophy, politics and society*, 3rd series, Oxford: Basil Blackwell
- Lukes, S., (1973), *Individualism*, Oxford: Basil Blackwell
- Lukes, S., (1974a), Socialism and equality, in: L. Kolakowski en S. Hampshire (red.), *The socialist idea: A reappraisal*, Londen: Quartet Books, 1977
- Lukes, S., (1974b), *Power: A radical view*, Londen: MacMillan
- Lukes, S., (1976), Reply to Bradshaw: A critique of Steven Lukes' *Power, A radical view*, *Sociology* 10
- Lukes, S., (1979), The real and ideal worlds of democracy, in: A. Kontos (red.), *Powers, possessions and freedom: Essays in honour of C.B. Macpherson*, Toronto: Toronto University Press
- Lukes, S., (1982), Relativism in its place, in: M. Hollis, en S. Lukes (red.), *Rationality and relativism*, Oxford: Basil Blackwell
- Lukes, S., (1985), *Marxism and morality*, Oxford: Clarendon Press
- Lukes, S., (red.) (1986), *Power: Readings in social and political theory*, Oxford: Basil Blackwell
- MacCallum, G.C. Jr., (1967), Negative and positive freedom, in: *Philosophical Review* 76
- Macfarlane, L.J., (1966), On two concepts of liberty, *Political Studies* 14
- Macpherson, C.B., (1962), *The political theory of possessive individualism: Hobbes to Locke*, Oxford: Oxford University Press, 1985
- Macpherson, C.B., (1967a), The maximization of democracy, in: *Democratic theory: Essays in retrieval*, Oxford: Clarendon Press, 1973
- Macpherson, C.B., (1967b), Democratic theory: Ontology and technology, in: *Democratic theory*, ibid.
- Macpherson, C.B., (1973a), Problems of a non-market theory of democracy, in: *Democratic theory*, ibid.
- Macpherson, C.B., (1973b), Berlin's division of liberty, in: *Democratic theory*, ibid.
- Macpherson, C.B., (1977), Do we need a theory of the state?, *Archives Européennes de sociology / European Journal of Sociology* 18, 2
- Marcuse, H., (1964), *One dimensional man: Studies in the ideology of advanced industrial society*, Boston: Beacon Press
- Margalit, E., en A. Margalit (1991), *Isaiah Berlin: A celebration*, Londen: The Hogarth Press
- Marx, K., en F. Engels, (1845), *Die Deutsche Ideologie*, Vorrede, I. Feuerbach (vert. Boekraad en Hoeks), Nijmegen: SUN, 1974
- Marx, K., en F. Engels, (1857), *Einleitung (Zur Kritik der politischen Ökonomie)*, Marx/Engels Werke, dl. 13, Berlijn: Dietz Verlag, 1961
- Megone, Ch., (1987), One concept of liberty, *Political Studies* 35, 4
- Mill, J.S., (1859), *On liberty*, in: *Utilitarianism*, New York: Fontana Press, 1986

- Mill, J.S., (1861/71), *Utilitarianism*, in: *Utilitarianism and other essays*, Harmondsworth: Penguin, 1987
- Moore Jr, B., (1966), *Social origins of dictatorship and democracy*, Peregrine Books
- Nisbet, R.A., (1966), *The sociological tradition*, Londen: Heinemann
- Norman, R., (1982), Does equality destroy liberty?, in: K. Graham (red.), *Contemporary political philosophy: Radical studies*, Cambridge: Cambridge University Press
- Norman, R., (1987), *Free and equal: A philosophical examination of political values*, Oxford: Oxford University Press
- Nozick, R., (1974), *Anarchy, state, and utopia*, Oxford: Basil Blackwell
- Parekh, B., (1982), *Contemporary political thinkers*, Oxford: Martin Robertson
- Parent, W.A., (1974), Some recent work on the concept of liberty, *American Philosophical Quarterly* 11, 3
- Partridge, P.H., (1967), Freedom, in: P. Edwards (red.), *The Encyclopedia of Philosophy*, dl. 3, New York: Macmillan
- Patterson, O., (1991), *Freedom*, dl. 1: Freedom in the making of Western culture, Londen: I.B. Tauris
- Pelczynski, Z., en J. Gray (red.), (1984), *Conceptions of liberty in political philosophy*, Londen: The Athlone Press
- Pitkin, H.F., (1988), Are freedom and liberty twins? *Political Theory* 16, 4
- Polanowska-Sygulska, B., (1989), One voice more on Berlin's doctrine of liberty, *Political Studies*, 1
- Popper, K.R., (1945), *The open society and its enemies*, dl. 1 en 2, 5e druk, Londen: Routledge & Kegan Paul, 1980
- Preston, L.M., (1983), Freedom and authority: Beyond the precepts of liberalism, *The American Political Science Review* 77, 3
- Rawls, J., (1971), *A theory of justice*, Cambridge (Mass.): The Belknap Press of Harvard University Press
- Rawls, J., (1987), The idea of an overlapping consensus, *Oxford Journal of Legal Studies* 7, 1: 1-25
- Rawls, J., (1988), The priority of right and ideas of the Good, *Philosophy & Public Affairs* 17: 251-276
- Raz, J., (1982), Liberalism, autonomy, and the politics of neutral concern, in: French, Uehling Jr en Wettstein (red.), *Midwest Studies in Philosophy*, dl. 7, Minneapolis: University of Minnesota Press
- Redfoot, D.L., (1986), The problem of freedom, in: J.D. Hunter en S.C. Ainlay (red.), *Making sense of modern times: Peter L. Berger and the vision of interpretive sociology*, Londen: Routledge & Kegan Paul
- Roche, M., (1992), *Rethinking citizenship: Welfare, ideology and change in modern society*, Cambridge: Polity Press
- Rorty, R., (1989), *Contingency, irony, and solidarity*, Cambridge: Cambridge University Press
- Rosenberg, M., (1990), bookreview: Taylor, *Sources of the self*, *Society* 27, 3
- Ryan, A., (red.), (1979), *The idea of freedom: Essays in honour of Isaiah Berlin*, Oxford: Oxford University Press

- Sabine, G.H., en T.L. Thorson, (1973), *A history of political theory*, 4e druk, Hinsdale (Ill.): Dryden Press
- Sandel, M., (1984), *Liberalism and its critics*, New York: New York University Press
- Sartorius, R., (red.), (1983), *Paternalism*, Minneapolis: University of Minnesota Press
- Sartre, J.-P., (1946), *Over het existentialisme (L'existentialisme est un humanisme)*; vert. Caspar Hendriks, Utrecht/Antwerpen: Bruna, 1965
- Schneewind, J.B., (1986), The use of autonomy in ethical theory, in: T.C. Heller, M. Sosna, D.E. Wellbery (red.), *Reconstructing individualism*, Stanford: Stanford University Press
- Schumpeter, J.A., (1943), *Capitalism, socialism and democracy*, Londen: Unwin University Books, 1981
- Sen, A., (1973), Behaviour and the concept of preference, in: J. Elster (red.), *Rational choice*, Oxford: Basil Blackwell, 1986
- Sen, A., (1982), Liberty as control: An appraisal, in: French, Uehling Jr & Wettstein (red.), *Midwest studies in philosophy*, dl. 7, Minneapolis: University of Minnesota Press
- Shklar, J.N., (1991), Book review: Ch. Taylor (1989), *Sources of the self*, *Political Theory* 19, 1: 105-9
- Simphony, A., (1993), Beyond negative and positive freedom: T.H. Green's view of freedom, *Political Theory* 21, 1
- Skinner, Q., (1984), The idea of negative liberty: Philosophical and historical perspectives, in: R. Rorty, J.B. Schneewind en Q. Skinner (red.), *Philosophy in history*, Cambridge: Cambridge University Press
- Smith, G.W., (1981), Must radicals be marxists? Lukes on power, contestability and alienation, *British Journal of Political Science* 11, 4
- Soble, A., (1982), Paternalism, liberal theory and suicide, *Canadian Journal of Philosophy* 12, 2
- Sousa, R. de, (1988), Seizing the hedgehog by the nail: Taylor on the self and agency, *Canadian Journal of Philosophy* 18, 3
- Steiner, H., (1983), How free: Computing personal liberty, in: A.P. Griffiths (red.), *Of liberty*, ibid.
- Storr, A., (1988), *Solitude*, Londen: Flamingo
- Tawney, R.H., (1931), *Equality*, 4e druk, Londen: George Allen & Unwin, 1979
- Taylor, Ch., (1967), Neutrality in political science, in: P. Laslett en W.G. Runciman (red.), *Philosophy, politics and society*, Third Series, Oxford: Basil Blackwell
- Taylor, Ch., (1971), Interpretation and the sciences of man, *The Review of Metaphysics* 25, 1
- Taylor, Ch., (1974), Socialism and Weltanschauung, in: Kolakowski en Hampshire (red.), *The socialist idea: A reappraisal*, Londen: Quartet Books, 1977
- Taylor, Ch., (1976), Responsibility for self, in: Rorty e.a. (red.), *The identities of persons*, Berkeley: University of California Press
- Taylor, Ch., (1979), What's wrong with negative liberty, in: A. Ryan (red.), *The idea of freedom: Essays in honour of Isaiah Berlin*, Oxford: Oxford University Press, 1979

- Taylor, Ch., (1979), Atomism, in: A. Kontos (red.), *Powers, possessions and freedom: Essays in honour of C.B. Macpherson*, Toronto: University of Toronto Press
- Taylor, Ch., (1982), Rationality, in: Hollis en Lukes (red.), *Rationality and relativism*, Oxford: Basil Blackwell
- Taylor, Ch., (1982), The diversity of goods, in: A. Sen en B. Williams (red.), *Utilitarianism and beyond*, Cambridge: Cambridge University Press
- Taylor, Ch., (1983), The concept of a person, in: *Human agency and language*, Philosophical papers 1, Cambridge: Cambridge University Press, 1985
- Taylor, Ch., (1988), Reply to de Sousa and Davis, *Canadian Journal of Philosophy* 18, 3
- Taylor, Ch., (1989), *Sources of the self: The making of the modern identity*, Cambridge: Cambridge University Press
- Taylor, Ch., (1991), *The ethics of authenticity*, Cambridge (Mass.)/Londen: Harvard University Press
- Taylor, Ch., (1992), *Multiculturalism and 'The politics of recognition': An essay by Charles Taylor with commentary by Amy Gutmann (red.), Steven Rockefeller, Michael Walzer and Susan Wolf*, Princeton: Princeton University Press
- Valk, J.M.M. de, (1980), Webers karakteristiek van de moderne samenleving, in: W. Goddijn (red.), *Max Weber: Zijn leven, werk en betekenis*, Baarn: Ambo
- Valk, J.M.M. de, (1989), Ex oriente exemplum: Over de herontdekking van waarden, in: I.N. Bulhof (red.), *Deugden in onze tijd: Over de mogelijkheid van een eigentijdse deugdenethiek*, Baarn: Ambo, 64-85
- VanDeVeer, D., (1979), Paternalism and subsequent consent, *Canadian Journal of Philosophy* 9, 4
- VanDeVeer, D., (1980), Autonomy respecting paternalism, *Social Theory and Practice* 6, 2
- Wolin, S.S., (1960), *Politics and vision: Continuity and innovation in Western political thought*, Boston: Little and Brown
- Wollheim, R., (1979), John Stuart Mill and Isaiah Berlin: The ends of life and the preliminaries of morality, in: A. Ryan (red.), *The idea of freedom: Essays in honour of Isaiah Berlin*, Oxford: Oxford University Press
- Wollheim, R., (1990), The idea of a common human nature, in: E. Margalit en A. Margalit, (1991), *Isaiah Berlin: A celebration*, Londen: The Hogarth Press
- Young, R., (1980), Autonomy and socialization, *Mind* 89
- Young, R., (1984), The value of autonomy, *The Philosophical Quarterly* 32
- Young, R., (1986), *Personal autonomy: Beyond negative and positive liberty*, New York: St.Martin's Press
- Young, R., (1988), Autonomy and egalitarianism, *Political Studies* 36, 4
- Young, R.A., (1978), Review article: Steven Lukes' radical view of power, *Canadian Journal of Political Science* 11, 3

Cultuur- en onderwijspolitiek

- Adang, M., (1990), Over socialisme en kunstopvoeding in Nederland aan het begin van de twintigste eeuw, in: Westen, 1990
- Akkermans, H.J.M., et al. (red.) (1989), *Handboek cultuurbeleid*, 's-Gravenhage: VUGA

- Allen, G.A., (1979), *A sociology of friendship and kinship*, Londen: George Allen & Unwin
- American Council for the Arts (1988), *Americans and the arts V: Highlights from a nationwide survey of public opinion*, New York: National Research Center of the Arts
- American Council for the Arts (1992), *Americans and the arts VI: Highlights from a nationwide survey of public opinion*, New York: National Research Center of the Arts
- Alter, R., (1989), *The pleasure of reading in an ideological age*, New York: Simon & Schuster
- Baarle, Y. van, (1982), *De kunst van het socialisme: Beschouwingen over kunst-en cultuurbeleid*, Deventer: WBS/Kluwer
- Barker, R., en R. Escarpit (1973), *The book hunger*, Londen: Harrap
- Barwise, P., en A. Ehrenberg, (1988), *Television and its Audience*, Londen: Sage Publications
- Beentjes, J., (1991), Televisieverhalen versus voorgelezen en zelf gelezen verhalen, *Comenius 43*: 290-301
- Bennett, O., (1991), British cultural policies 1970-1990, *Boekmancahier, Kwartaalschrift over kunst, onderzoek en beleid* 3, 9
- Berger, P., (1990), De wonderschoenen van Karelte Knal, *Trefpunt Extra*, Rijswijk: Ministerie van WVC
- Bernstein, B., (1973), *Class, codes and control*, dl. I, St. Albans: Paladin
- Bevers, A.M., (1987), Particulier initiatief en cultuur: Over de rol van burgers en overheid bij de oprichting en consolidering van kunstinstellingen, *Sociologisch Tijdschrift* 14, 2
- Bevers, A.M., (1988), Cultuurspreiding en publicksbereik; Van volksverheffing tot marktstrategie, in: *In ons diaconale land: Opstellen over cultuurspreiding*, Amsterdam: Boekmanstichting/Van Gennep
- Bevers, A.M., (1989), Kunstsociologie in Nederland, *Boekmancahier, Kwartaalschrift over kunst, onderzoek en beleid* 1, 1
- Bevers, A.M., (1990), Cultuurparticipatie: Balans van beleid en onderzoek, *Kunsten & Educatie, Tijdschrift voor theorievorming* 3, 1
- Bina, V., (1981), *Over liefde en avontuur: Een sociologische verkenning van consumptiecultuur* (diss.), Deventer: Van Loghum Slaterus
- Bird, O.A., (1976), *Cultures in conflict: An essay in the philosophy of the humanities*, Notre Dame (Indiana): University of Notre Dame Press
- Blockmans, W.P., (1987), 'Beziel tot hoger Leven!' Sociaal-democratische cultuurpolitiek in Nederland tijdens het interbellum, in: J. Berling, J. Breman, P.B. Lehning (red.), *Mensen, macht en maatschappij*, Meppel/Amsterdam: Boom
- Blokker, J., (1990), *De kwadratuur van de kwattareep: Zestig jaar collectieve propaganda voor het Nederlandse boek*, Amsterdam: CPNB
- Blokland, H.T., (1988b), Socialistische cultuurpolitiek: Onderzoek naar een fundamenteel, *Hollands Maandblad* 29, 482 (dl. 1), en 483 (dl. 2)
- Blokland, H.T., (1988c), Sociale cultuurspreiding: Complot of ideaal?, *Socialisme & Democratie* 45, 12

- Blokland, H.T., (1990b), Over de bezieling der vroegere cultuurspreiders, *Boekmancahier, Kwartaalschrift over kunst, onderzoek en beleid* 2, 4
- Blokland, H.T., (1990c), Over cultuurspreiding, distinctie en beschaving, *Boekmancahier, Kwartaalschrift over kunst, onderzoek en beleid* 2, 5
- Blokland, H.T., (1991c), Nognaals over beschaving, *Boekmancahier, Kwartaalschrift over kunst, onderzoek en beleid* 3, 7
- Blokland, H.T., (1992b), Tégen kunstsponsoring, *Boekmancahier, Kwartaalschrift over kunst, onderzoek en beleid* 4, 12
- Blokland, H.T., (1992c), Meer tempel en minder agora: Een cultuurpolitieke opdracht voor openbare bibliotheken, *Bibliotheek & Samenleving*, 9
- Blokland, H.T., (1993d), De politieke en culturele beperkingen van de homo economicus, *Kunst & Educatie* 2, 4 (dl. 1), en 5 (dl. 2)
- Blokland, H.T., (1994), De democratische legitimiteit van kunstsubsidies, *Boekmancahier, Kwartaalschrift over kunst, onderzoek en beleid* 6, 19
- Boekman, E., (1939), *Overheid en kunst in Nederland* (diss.), Amsterdam: Hertzberger & Co
- Bogt, T. ter, (1990), *Andere wereld: Jongeren en vrije tijd*, Amersfoort: Uitgeverij Giordano Bruno
- Bourdieu, P., (1979), *Distinction (La distinction: Critique sociale du jugement)*, vert. Richard Nice), Cambridge (Mass.): Harvard University Press, 1984
- Bourdieu, P., en J. Passeron (1977), *Reproduction in education, society and culture (La reproduction, 1971)*, Londen: Sage
- Bourdieu, P., en B. van Heerikhuizen (1989), Genieten van kunst als religie van intellectuelen, *De Volkskrant*, 25-11-1989: 25
- Brecht, B., (1928), *Die Dreigroschenoper*, Berlijn: Suhrkamp Verlag, 1986
- Brinkmann, A., et al. (1990), *Lesen im internationalen Vergleich*, dl. 1, Mainz: Stiftung Lesen
- Broek, A. van den, (1991), Twee stappen vooruit en één misstap, *Boekmancahier* 3, 9
- Centraal Bureau voor de Statistiek (1988), *Schoolloopbaan en herkomst van leerlingen bij het voortgezet onderwijs, deel 3: Cohort 1977, schoolloopbanen en rendementen; stand na 7 jaar*, 's-Gravenhage: Staatsuitgeverij/CBS-publikaties
- Centraal Bureau voor de Statistiek (1989), *Negentig jaren statistiek in tijdsreeksen 1899-1989*: 's-Gravenhage, SDU/CBS
- Centraal Bureau voor de Statistiek (1992), *Jaarboek cultuur 1992*, 's-Gravenhage: SDU/Uitgeverij
- Central Statistical Office (CSO), *Social trends*, Londen
- Condry, J., (1993), Thief of time, unfaithful servant: Television and the American child, *Daedalus, Journal of the American Academy of Arts and Sciences* 122, 1
- Cummings, M.C. & Katz, R.S.(red.) (1987), *The patron state: Government and the arts in Europe, North America and Japan*, New York: Oxford University Press
- Damon-Moore, H., & C.F. Kaestle (1991), Surveying American readers, in: C.F. Kaestle et al., *Literacy in the United States: Readers and reading since 1880*, New Haven/Londen: Yale University Press
- Diepenbrock, F.J., (1990), De ontwikkeling van de culturele infrastructuur in Nederland, in: Westen, 1990

- DiMaggio, P., en M. Useem (1980), The arts and cultural participation, *Journal of Aesthetic Education* 14: 65
- Dimaggio, P., en F. Ostrower (1990), Participation in the arts by black and white Americans, *Social Forces* 68, 3
- La Documentation Francaise, (1990), *Nouvelle enquête sur les pratiques culturelles des Français en 1989*, Parijs: Ministère de la Culture et de la Communication
- Donnat, O., en D. Cognac (1990), *Les pratiques culturelles des Français 1973-1989*, Parijs: Ministère de la Culture et de la Communication, La Découverte/La Documentation Francaise
- Doorman, S.J., (1984), Enkele speculaties over kunst en wetenschap, in: L. Casteleijn et al. (red.), *Tekens in de tijd: 65 jaar Joop den Uyl*, Amsterdam: Arbeiderspers
- Doorman, S.J., (1988), Losse gedachten over cultuurspreiding, in: H. van Dulken e.a. (red.), *In ons diaconale land: Opstellen over cultuurspreiding*, Amsterdam: Boekmanstichting/Van Gennep
- Doorman, S.J., (1990), Over het belang van amateuristische kunstbeoefening, *Kunsten en Educatie, Tijdschrift voor theorievorming* 3, 1
- Dronkers, J., (1983), Have inequalities in educational opportunity changed in the Netherlands? A review of empirical evidence, *The Netherlands' Journal of Sociology* 19, 2
- Dronkers, J., (1986), Onderwijs en sociale ongelijkheid, in: J. van Kemenade, N.A.J. Lagerweij, J.M.G. Leune en J.J.M. Ritzen, (red.), *Onderwijs: Bestel en beleid 2; Onderwijs en samenleving A*, Groningen: Wolters-Noordhoff
- Dronkers, J., (1987), Ongelijkheid in het onderwijs – een balans, *Socialisme & Democatie*, 7/8
- Dronkers, J., (1989), Verschillen tussen scholen, *Intermediair* 25, 8
- Duijx, T., en H. Verdaasdonk (1989), Het bevorderen van het lezen van boeken, *Massacommunicatie* 17, 1
- Dulken, H. van , (1985), De cultuurpolitieke opvattingen van prof.dr. G. van der Leeuw, in: Van Dulken e.a. (red.), *Kunst en beleid in Nederland*, Amsterdam: Boekmanstichting/Van Gennep
- Eijsink, H., (1990), Volksconcerten in Amsterdam, in: Westen, 1990
- Elfring, T., W. van der Aa en R.C. Kloosterman (1991), *Perspectieven voor werkgelegenheid in de dienstensector: een internationaal vergelijkende analyse*, 's-Gravenhage: WRR Werkdocument W56
- Elias, N., (1939), *Het civilisatieproces (Über den Prozess der Zivilisation; soziogenetische und psychogenetische Untersuchungen)*, vert. Kranendonk en Israëls), Utrecht/Antwerpen: Het Spectrum, Aula boeken nr.705 en 706, 1982
- Engbersen, G., (1990), *Publieke bijstandsgeheimen: Het ontstaan van een onderklasse in Nederland*, Leiden/Antwerpen: Stenfert Kroese
- Enzensberger, H.M., (1986), Lof van de analfabeet: De deemstering van de schrijfcultuur, *De Nieuwe Maand* 29, 1
- Enzensberger, H.M., (1990), *Lof van de inconsequente* (vert. M. Offermans), Amsterdam: De Bezige Bij
- Fase, W., (1994), *Ethnic divisions in Western European education* (diss.), Munster/New York: Waxmann

- Feist, A., en R. Hutchison (red.) (1990), *Cultural trends in the eighties*, Londen: Policy Studies Institute
- Finkielkraut, A., (1987), *De ondergang van het denken* (*La défaite de la pensée*, vert. Greteje van den Bergh), Amsterdam: Contact, 1988
- Fumaroli, M., (1992), *L'Etat culturel: Essai sur une religion moderne*, Parijs: Ed. de Fallois
- Ganzeboom, H., (1989), *Cultuurdeelname in Nederland: Een empirisch-theoretisch onderzoek naar determinanten van deelname aan culturele activiteiten*, Assen/Maastricht: Van Gorcum
- Ganzeboom, H., en De Graaf (1989), Verandering van onderwijskansen in Nederland tussen 1900 en 1980, in: I. Gadourek en J.L. Peschar (red.), *De open samenleving? Sociale veranderingen op het terrein van geloof, huwelijk, onderwijs en arbeid in Nederland*, Deventer: Van Loghum Slaterus
- Ganzeboom, H., en F. Haanstra (1989), *Museum en publiek: Een onderzoek naar ontwikkelingen in publiek en publieksbenadering in de Nederlandse musea door middel van heranalyse van bestaande publieksggegevens en herondervraging van educatieve medewerkers*, Rijswijk: Ministerie van WVC
- Garnham, N., en R. Williams (1980), Class and culture – the work of Bourdieu, *Media, Culture and Society* 2, 3
- Goedegebuure, J.L., (1988), *Afscheid van het lezen?*, Tilburg: Katholieke Universiteit Brabant
- Goedegebuure, J.L., (1989), *Te lui om te lezen?*, Amsterdam: Van Oorschot
- Gournay, B., (1991), *Cultural policy in France*, Straatsburg: Council of Europe, European programme for the appraisal of cultural policies, National Report
- Grauwe, P. de, (1990), *De Nachtwacht in het donker: Over kunst en economie*, Tielt: Lannoo
- Haanstra, F., en J.O. Wijdenes (1990), Buitenschoolse kunstzinnige vorming: Cijfers en ontbrekende cijfers, *Kunsten & Educatie, Tijdschrift voor theorievorming* 3, 1
- Haes, L. de, (1992), Gevangene van de eigen vrijheid: Elitecultuur en massacultuur, *De Nieuwe Maand*, 1
- Halsey, A.H., (1992), An international comparison of access to higher education, in: D. Phillips (red.), *Lessons of cross-national comparison in education*, Oxford Studies in Comparative Education, 1, Triangle Books
- Harris, L., (1992), *Americans and the arts*, New York: The American Council for the Arts
- Hautrais, L., en T. Kamphorst (1987) (red.), *Trends in the arts: A multi-national perspective*, Amersfoort: Uitgeverij Giordano Bruno
- Havel, V., (1984), Six asides about culture, in: J. Vladislav (red.), *Václav Havel, or living in truth*, Amsterdam: Meulenhoff, 1986
- Havel, V., (1990), *Disturbing the peace: A conversation with Karel Hvízdala*, New York: Vintage Books, 1991
- Heath, A.F., en P. Clifford (1990), Class inequalities in education in the twentieth century, *The Journal of the Royal Statistical Society, Series A*, 153, Part 1
- Heerma van Voss, L., en F. Holthoorn (red.) (1988), *Working class and popular culture*, Amsterdam: Stichting Beheer IISG
- Hekkert, P., en P. van Wieringen (1993), *Oordeel over kunst: Kwaliteitsbeoordelingen*

- in de beeldende kunst, Rijswijk: Rijksuniversiteit Utrecht/Ministerie van WVC
- Hendon, W.S., (1990), The general public's participation in art museums, *American Journal of Economics and Sociology* 49, 4
- Hirsch, E.D., (1988), *Cultural literacy: What every American needs to know*, New York: Vintage Books
- Hoof, J. van, (1990), *De arbeidsmarkt als arena: Arbeidsmarktproblemen in sociologisch perspectief* (diss.), Amsterdam: SUA
- Horowitz, H., C. Keegan en B. Kempnich (1985), Cultural participation and geographic/population schema: From New York City to the rural farm, *Journal of Cultural Economics* 9
- IJzerman, Th.J., (1985), Onderwijs en ongelijkheid: De allocatiefunctie van het onderwijs, in: J.L. Peschar en A.A. Wesselingh (red.), *Onderwijs sociologie: Een inleiding*, Groningen: Wolters-Noordhoff
- In 't Veld-Langeveld, H.M., (1961), De sociale cultuurspreiding, in: A.N.J. den Hollander e.a. (red.), *Drift en koers: Een halve eeuw sociale verandering in Nederland*, Assen: Van Gorcum, 1968
- Jong, M.J. de, (1987), *Herkomst, kennis en kansen: Allochtone en autochtone leerlingen tijdens de overgang van basis- naar voortgezet onderwijs* (diss.), Lisse: Swets & Zeitlinger
- Kamphorst, T.J., (1988), De onmacht van cultuurbeleid, *Kunsten & Educatie, Tijdschrift voor Theorievorming* 1, 3
- Kamphorst, T.J., en A.P. Spruijt (1983), *Vrijetijdsgedrag in het perspectief van socialisatie: Een empirisch onderzoek naar samenhang tussen aspecten van socialisatieprocessen op de leeftijd van 5 tot en met 10 jaar en vrijetijdsgedrag op de leeftijd van 25 tot en met 30 jaar* (diss.), Utrecht
- Kassies, J., (1981), Grenzen van cultuur- en kunstbeleid, in: *Tekens in de tijd: 65 jaar Joop den Uyl*, Amsterdam: De Arbeiderspers
- Kassies, J., (1983), *Notities over een heroriëntatie van het kunstbeleid*, Den Haag: Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid
- Keeves, J.P., Ch. Morgenstern en L.J. Saha (1991), Educational expansion and equality of opportunity, *International Journal of Educational Research* 15, 1
- Ketzer, J.W., H. Swinkels en M.W. Vooijs (1989), Media-educatie in de Nederlandse praktijk, *Massacommunicatie* 17, 1
- Kleberg, C.-J., (1987), Cultural policy in Sweden, in: Cummings & Katz, 1987
- Komrij, G., e.a., (1986), *Buitenaarders: Kopstukken over cultuur*, Amsterdam: De Volkskrant
- Koolstra, C.M., (1993), *Television and children's reading: A three-year panel study* (diss.). Leiden: Center for Child and Media Studies.
- Koren, M., (1989), *Tussen tempel en agora: Cultuur in het openbare bibliotheekwerk*, Den Haag: NBLC (Beleidsontwikkeling openbare bibliotheken)
- Kossmann, E.H., (1985), *De functie van een alphafaculteit in onze maatschappij*, Groningen
- Knulst, W.P., (1987), Bibliotheken in een veranderende samenleving, *Bibliotheek & Samenleving* 15, 9

- Knulst, W.P., (1989), *Van vaudeville tot video: Empirisch-theoretische studie naar verschuivingen in het uitgaan en het gebruik van media sinds de jaren vijftig* (diss.), Rijswijk: Sociaal en Cultureel Planbureau, Sociale en Culturele Studies – 12
- Knulst, W.P., (1990), Een realistische taakstelling kan voorkomen dat cultuurbeleid bestaat uit uitzichtloze achterhoedegevechten, in: *Trefpunt extra*, Rijswijk: Ministerie van WVC
- Knulst, W.P., (1992), De vergeten participant, in: R.A.M. Kooyman (red.), *De vergeten participant: Amateurkunst, kunsteducatie en kunstparticipatie*, Utrecht/Rijswijk: LOKV/WVC
- Knulst, W.P., en P. van Beek (1991), *De kunstzinnige burger: Onderzoek naar amateuristische kunstbeoefening en culturele interesses onder de bevolking vanaf 6 jaar*, Rijswijk: Sociaal en Cultureel Planbureau
- Knulst, W.P., en M. Kalmijn (1988), *Van woord naar beeld? Onderzoek naar de verschuivingen in de tijdsbesteding aan de media in de periode 1975-1985*, dl. 1, Rijswijk: Sociaal en Cultureel Planbureau, Cahier Nr. 66
- Kraaykamp, G., en W.P. Knulst (1992), Stijgend scholingsniveau, afnemende belezenheid: Verschuivingen in het gebruik van media tussen 1955 en 1990, *Massacommunicatie, Wetenschappelijk Kwartaalschrift voor Communicatie en Informatie* 20, 1
- Kraaykamp, G.L.M., (1993), *Over lezen gesproken: Een studie naar sociale differentiatie in leesgedrag* (diss.), Amsterdam: Thesis Publishers
- Kroft, H., G. Engbersen et al. (1989), *Een tijd zonder werk: Een onderzoek naar de leefwereld van langdurig werklozen*, Leiden
- Kuhn, R., (1985), *The politics of broadcasting*, Londen: Croom Helm
- Laan, N., (1990), Het belang van letterenstudie in historisch perspectief, in: Westen, 1990
- Laermans, R., (1991), Het relatieve gelijk van Pierre Bourdieu: De legitimiteit van kunst en cultuur binnen de postmoderniteit, *Boekmancahier, Kwartaalschrift over kunst, onderzoek en beleid* 3, 8
- Larson, G.O., (1983), *The reluctant patron: The United States government and the arts, 1943-1965*, Philadelphia: University of Philadelphia Press
- Leeuw, G. van der, (1947), *Nationale cultuurtak*, 's-Gravenhage: Daamen
- Lemaire, T., (1976), *Over de waarde van kulturen: Een inleiding in de kultuurfilosofie, tussen europacentrisme en relativisme*, Baarn: Ambo
- Leseman, P.P.M., (1989), *Structurale en pedagogische determinanten van schoolloopbanen* (diss.), Berichten summative evaluatie project onderwijs en sociaal milieu (89/5), Rotterdam
- Leseman, P.P.M., (1990), Van spelen word je wijzer, *Intermediair* 26, 42
- Lewis, J., (1990), *Art, culture & enterprise: The politics of art and cultural industries*, Londen: Routledge
- Lieshout, W.C.M. van, C.J.M. Schuyt, R.J. in 't Veld e.a. (red.) (1989), *Rijkdom van het onvoltooide: Uitdagingen voor het Nederlandse onderwijs*, 's-Gravenhage: SDU
- Lil, J.E. van, (1989), Het mediagebruik van drie- tot en met zestienjarigen: Een tijdsbestedingsonderzoek, *Massacommunicatie* 17, 1

- Lil, J.E. van, en M.W. Vooijs (1989), TV-opvoeding in het gezin, *Massacommunicatie* 17, 1
- Lil, J.E. van, M.W. Vooijs en T.H.A. van der Voort (1988), Het verband tussen televisie kijken en vrijetijds-lezen: een dwarsdoorsnedestudie, *Pedagogische Studien* 65, 10
- Linden, F.J. van der, en T.A. Dijkman (1989), *Jong zijn en volwassen worden in Nederland: Een onderzoek naar het psychosociale functioneren in alledaagse situaties van de Nederlandse jongeren tussen 12 en 21 jaar*, Nijmegen: Hoogveld Instituut
- Llosa, M. Vargas, (1985), *De cultuur van de vrijheid (La cultura de la libertad)*, vert. Westra & Sabarte Belacortu, Amsterdam: Meulenhoff, 1985
- Lowery, S., en M.L. de Fleur (1983), *Milestones in mass communication research: Media effects*, New York: Longman
- Maas, I., R. Verhoeven H. Ganzeboom (1990), *Podiumkunsten en publiek: Een empirisch-theoretisch onderzoek naar omvang en samenstelling van het publiek van de podiumkunsten*, Rijswijk: Ministerie van WVC
- Meighan, R., (1981), *A sociology of educating*, Londen: Holt, Rinehart and Winston
- Michielse, H.C.M., (1980), *Socialistische vorming: Het Instituut voor Arbeidersonwikkeling (1924-1940), en het vormings- en scholingswerk van de Nederlandse sociaal-democratie sinds 1900* (diss.), Nijmegen: SUN
- Mijnhardt, W.W., (1990), Sociabiliteit en cultuurparticipatie in de achttiende en vroege negentiende eeuw, in: Westen, 1990
- Mooij, J.J.A., (1987), *De wereld der waarden: Essays over cultuur en samenleving*, Amsterdam: Meulenhoff
- Morrison, W., en E. West (1986), Child exposure to the performing arts: The implications for adult demand, *Journal of Cultural Economics* 10, 1
- Mulcahy, K.V., (1987), Government and the arts in the United States, in: Cummings & Katz 1987
- Myerscough, J., et al. (1989), *National cultural policy in Sweden*, Straatsburg: Council of Europe, National cultural policy reviews programme, Report of an European group of experts
- Myerscough, J., et al. (1994), *National cultural policy in the Netherlands*, Straatsburg: Council of Europe, National cultural policy reviews programme, Report of an European group of experts
- Nationale Unesco Commissie Nederland (1976), *Cultuurbegrip en cultuurbeleid*, 's-Gravenhage: Staatsuitgeverij
- Nederlandse Omroep Stichting/Afdeling Kijk- en Luisteronderzoek (1990), *De televisie als medium tot verhoging van cultuurparticipatie*, Hilversum
- Oostwoud Wijdenes, J., (1989), Onderzoek van kunstzinnige vorming in het basis-onderwijs, *Kunsten & Educatie* 2, 3
- Ong, W.J., (1982), *Orality and literacy: The technologizing of the world*, Londen/New York: Routledge
- Pick, J., (1988), *The arts in a state: A study of government arts policies from ancient Greece to the present*, Bristol: Bristol Classical Press
- Policy Studies Institute (PSI), *Cultural trends*, Londen
- Postman, N., (1982), *The disappearance of childhood*, New York: Delacorte Press

- Postman, N., (1985), *Amusing ourselves to death: Public discourse in the age of show business*, Harmondsworth: Penguin Books, 1986
- Prins, H., (1983), De notie 'kwaliteit' in cultuurbeleid en bibliotheekbeleid, *Bibliotheek en Samenleving* 9
- Ranshuysen, L., en H. Ganzeboom (1993), *Cultuureducatie en cultuurparticipatie: Opzet en effecten van de kunstkijken en de muziekluisterlessen in het Amsterdams primair onderwijs*, Rijswijk: Ministerie van WVC
- Ridley, F.F., (1987), Tradition, change, and crisis in Great Britain, in: Cummings & Katz 1987
- Robinson, J.P., C.A. Keegan, T. Hanford en T.A. Triplett (1986), *Public participation in the arts: Final report on the 1985 survey*, dl. 1: Overall project report, Washington: National Endowment for the Arts
- Schneider, M., (1993), *La comédie de la culture*, Parijs: Edition du Seuil
- Schor, J.B., (1991), *The overworked American: The unexpected decline of leisure*, New York: Basic Books
- Schuyt, C.J.M., (1986), Maatschappelijke ongelijkheid in en door het onderwijs, in: C.J.M. Schuyt en R. van der Veen (red.), *De verdeelde samenleving*, Leiden/Antwerpen: Stenfert Kroese
- Schuyt, C.J.M., (1992), *De zittende klasse*, Amsterdam: Uitgeverij Balans
- Shaw, D.V., W.S. Hendon en C.R. Waits (red.) (1987), *Artists and cultural consumers*, Association for Cultural Economics
- Skok, V., (1991), Summary of the discussion in Moscow, in: A.J. Wiesand et al. (red.) (1991), *Participation in cultural life: Papers presented to the European Round Table on Cultural Research*, Bonn: Archiv für Kulturpolitik
- Smith, A., (red.), (1979), *Television and political life: Studies in six European countries*, Londen: MacMillan
- Sociaal en Cultureel Planbureau (1986), *Advies cultuurvetgeving: Cultuurbeleid in historisch, beleidsanalytisch en juridisch perspectief*, Rijswijk, nr. 5
- Sociaal en Cultureel Planbureau (1986), *Sociaal en cultureel rapport*, Rijswijk: Staatsuitgeverij
- Sociaal en Cultureel Planbureau (1988), *Sociaal en cultureel rapport*, Rijswijk: Samson
- Sociaal en Cultureel Planbureau (1990), *Sociaal en cultureel rapport*, Rijswijk: VUGA
- Sociaal en Cultureel Planbureau (1992), *Sociaal en cultureel rapport*, Rijswijk: VUGA
- Stedman, L.C., K. Tinsley en C.F. Kaestle (1991), Literacy as a consumer activity, in: C.F. Kaestle et al., *Literacy in the United States: Readers and reading since 1880*, New Haven/Londen: Yale University Press
- Steiner, G., (1967), *Language and silence: Essays on language, literature, and the inhuman*, New York
- Swaan, A. de, (1985), *Kwaliteit is klasse: De sociale wording en werking van het cultureel smaakverschil*, Amsterdam: Bert Bakker
- Swaan, A. de, (1989), *Zorg en de staat: Welzijn, onderwijs en gezondheidszorg in Europa en de Verenigde Staten in de nieuwe tijd*, Amsterdam: Bert Bakker
- Swedish Ministry of Education and Cultural Affairs (1989), *Swedish state cultural policy: Objectives, measures and results*, Stockholm/Strasbourg: National Report, Council of Europe, National cultural policy reviews programme

- Temme, J.E.V., (1988), Sociaal-psychologische determinanten van het (niet) deelnehmen aan culturele activiteiten, in: H. van Dulken e.a. (red.), *In ons diaconale land: Opstellen over cultuurverspreiding*, Amsterdam: Boekmanstichting/Van Gennep
- Treiman, D.J., en K.-B. Yip (1989), Educational and occupational attainment in 21 countries, in: M. Kohn (red.), *Cross-national research in sociology*, Newbury Park: Sage
- Tromp, B., en H. Boekraad (1982), Discussie over een theoretisch model van socialistische cultuurpolitiek, in: *Sociaal-democratie en cultuurpolitiek*, Amsterdam: Boekmanstichting
- Uyl, J. den, et al. (1951), *De weg naar vrijheid: Een socialistisch perspectief*, Rapport van de Plancommissie van de Partij van de Arbeid, Amsterdam: De Arbeiderspers
- Van Evra, J., (1990), *Television and child development*, Hillsdale: Lawrence Erlbaum Associates
- Veenhoven, R., (1984), *Conditions of happiness* (diss.), Rotterdam: Erasmus Universiteit
- Veld, T.W.M., (1987), *Volksonderwijs en leerplaat: Een historisch sociologisch onderzoek naar het ontstaan van de Nederlandse leerplaat 1860-1900* (diss.), Leiden
- Veld-Langeveld, H.M. in 't, (1961), De sociale cultuurverspreiding, in: A.N.J. den Hollander et al. (red.), *Drift en koers: Een halve eeuw sociale verandering in Nederland*, Assen: Van Gorcum, 1968
- Verdaasdonk, H., (1989), *De vluchtigheid van literatuur: Het verwerven van boeken als vorm van cultureel gedrag*, Amsterdam: Bert Bakker
- Verdaasdonk, H., (1990), De sociologie van het boek, *Boekmancahier, Kwartaalschrift over kunst, onderzoek en beleid* 2, 3
- Verdaasdonk, H., en K. Rekveld (1981), De kunstsociologie van Pierre Bourdieu, *De Revisor*, 3
- Verkleij, H., (1988), *Langdurige werkloosheid, werkherverdeling en gezondheid* (diss.), Amsterdam: Swets & Zeitlinger
- Vinovski, M.A., (1993), Early childhood education: then and now, *Daedalus, Journal of the American Academy of Arts and Sciences* 122, 1
- Voort, T.H.A. van der, (1989), *Televisie en lezen*, Amsterdam/Lisse: Swets & Zeitlinger
- Voort, T.H.A. van der, en H. Beentjes (1991), Televisie en de neergang van het lezen, *Comenius* 43, herfst 1991
- Waal, M. de, (1989), *Daar ga je toch niet heen? Een oriënterende studie over jongeren en de gevestigde kunst*, Amsterdam: Raad voor het Jeugdbeleid/Boekmanstichting
- Wangermée, R., (1991), *Cultural policy in France*, Straatsburg: Council of Europe, European programme for the appraisal of cultural policies, Report by the panel of European experts
- Welters, L.A., (red.) (1976), *Cultuurbegrip en cultuurbeleid*, Nationale Unesco Commissie Nederland, Amsterdam: Boekmanstichting
- Welters, L.A., en C. Eykman (1976), *Geld voor kunstkopers*, Amsterdam: Boekmanstichting
- Welters, L.A., en C. Eykman (1978), *Huren van kunst: Het gebruik van uitleencentra*, Rijswijk: Ministerie van CRM

- Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, Ministerie van, (1985), *Notitie cultuurbeleid*, Rijswijk/Den Haag
- Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, Ministerie van, (1988), *Plan voor het Kunstbeleid 1988-1992*, Rijswijk/Den Haag
- Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, Ministerie van, (1990), *Letterenbrief*, Rijswijk/Den Haag
- Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, Ministerie van, (1993a), *Investeren in cultuur: Nota Cultuurbeleid 1993-1996*, Den Haag: SDU Uitgeverij
- Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, Ministerie van, (1993b), *Cultuurbeleid in Nederland*, Nationaal rapport, Raad van Europa, Europees programma voor de evaluatie van nationaal cultuurbeleid, Rijswijk
- Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, Ministerie van/Intomart Qualitatief (1989), *Cultuurparticipatie: Een onderzoek naar cultuurdeelname van de Nederlandse bevolking*, Rijswijk
- Wesselingh, A.A., (1985), Onderwijs tussen reproductie en emancipatie, in: J.L. Peschar en A.A. Wesselingh (red.), *Onderwijs sociologie: Een inleiding*, Groningen: Wolters-Noordhoff
- Westen, M.G., (1990), Cultuurspreiding en onderscheid naar kwaliteit, in: Westen (red.), *Met den tooverstaf van ware kunst: Cultuurspreiding en cultuuroverdracht in historisch perspectief*, Leiden: Martinus Nijhoff
- Wiesand, A.J., et al. (red.) (1991), *Participation in cultural life: Papers presented to the European Round Table on Cultural Research*, Bonn: Archiv für Kulturpolitik
- Wiesand, A.J., en M. Söndermann (1992), *Kultur ohne Publikum?*, Bonn: Zentrum für Kulturforschung
- Williams, R., (1958), *Culture and society 1780-1950*, Harmondsworth: Penguin Books, 1979
- Williams, R., (1961), *The long revolution*, Harmondsworth: Penguin Books, 1984
- Williams, R., (1976), *Keywords: A vocabulary of culture and society*, Londen: Flamingo/Fontana, 1983
- Williams, R., (1981), *Culture*, Londen: Fontana, 1983
- Willis, P., (1990), *Moving culture: An enquiry into the cultural activities of young people*, Londen: Calouste Gulbenkian Foundation
- Wimmer, M., (1992), *Description and analysis of Austrian cultural policy*, Straatsburg: Council of Europe, European programme for the appraisal of cultural policies, National report, 1993
- Wippler, R., (1968), *Sociale determinanten van vrijetijdsgedrag*, Assen: Van Gorcum
- Zijderveld, A.C., (1983), *De culturele factor: Een cultuursociologische wegwijzer*, Cullemborg: Lemma, 1988
- Zuilen, D. van, (1989), Cultuurdeelname van jongeren in Nederland: Een cultuurpedagogisch perspectief, *Boekmancahier, Kvartaalschrift over kunst, onderzoek en beleid* 11, 2